

Asylsøkere og flyktninger

– DEFINISJONER, ANSVAR OG ROLLER

ILLUSTRASJONSFOTO: COLONJERBOX

ASYLSØKER

– person som har søkt om beskyttelse (asyl) i Norge, og ikke har fått søknaden sin endelig avgjort. En person er bare asylsøker fra vedkommende har meldt seg for politiet i Norge og søkt om beskyttelse (asyl) og frem til Utlendingsdirektoratet (UDI) eller Utlendingsnemda (UNE) har behandlet søknaden og fattet et endelig vedtak.

Når asylsøkere har fått endelig svar på søknadene sine, kalles de ikke lenger asylsøkere. Hvis de får positivt svar på søknaden, får de oppholdstillatelse som flykting eller på humanitært grunnlag. Hvis de får endelig avslag på søknaden fra UDI eller UNE, må de reise ut av Norge.

FLYKTNING

– person som fyller kravene til å få beskyttelse (asyl) i Norge. En person vil få oppholdstillatelse som flykting i Norge hvis vedkommende har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av etnisitet, avstamning, hudfarge, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, eller står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff hvis de må reise tilbake til hjemlandet.

OVERFØRINGSFLYKTNING

– person som vanligvis er registrert som

flykting hos UNHCR, men som ikke kan tilbys en varig løsning i det landet vedkommende befinner seg i, og som derfor presenteres for overføring til et tredje land. FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) fremmer søknadene for overføringsflyktingene, og UDI bestemmer hvem av dem som får komme til Norge

MOTTAK AV FLYKTNINGER

Norske myndigheter samarbeider nasjonalt, regionalt og lokalt for å ivareta asylsøkerne som kommer. Ankomstsenter Østfold eller Ankomstsenter Finnmark er første stoppested for asylsøkere som kommer til Norge. Ankomstsentrene er et samarbeid mellom UDI og Politiets utlendingsenhet (PU). Her blir asylsøkerne registrert, de får en helseundersøkelse og informasjon om asylprosessen. Etter få dager får de plass på et asylmottak der de kan være til søknaden er behandlet. Hvis asylsøkerne får positivt svar på søknadene sine, får de oppholdstillatelse som flykting eller på humanitært grunnlag.

ENSLIGE MINDREÅRIGE ASYLSØKERE

Enslige asylsøkere og flyktninger under 18 år skal få oppnevnt en representant – det vil si en juridisk erstatter for foreldrene. Representanten har ikke den daglige omsorgen, men skal sørge for at barnet blir tatt vare på av den instansen som er ansvarlig for å tilby omsorg. Videre skal representan-

ten hjelpe den mindreårige i forbindelse med asylsaken. Asylsøkere under 18 år får bo i særskilte asylmottak eller i omsorgssenter.

ANSVAR OG ROLLER

- Utlendingsdirektoratet (UDI) har ansvar for behandling av søknader om asyl og utvisningssaker, og for akutt innkvartering og drift av asylmottak.
- Politiets utlendingsenhet (PU) mottar søknader om asyl og gjennomfører asylintervjuer.
- Kommunene gir primærhelsetjenester og barnevernstjenester til alle som oppholder seg i kommunen, også til asylsøkere i midlertidige mottak. Barn i ordinære asylmottak skal ha tilbud om skole. Kommunene får dekket sine utgifter gjennom bevillinger fra UDI, og kan søke om refusjon for utgifter til kommunale barneverntiltak til barnet fyller 20 år.
- Fylkesmannen er bindeledd mellom kommunene og sentrale myndigheter; tilsyns- og klageinstans; og veileder kommunene i saker som gjelder helse, sosiale tjenester og introduksjonsloven. Fylkesmannen oppnevner representanter for enslige asylsøkere som er under 18 år.

TOM SUNDAR

KILDER: FYLKESMANNEN.NO, UDI.NO